

ogsaa hørte til kirkelige Formaal, og jeg skjønner ikke rettere, end at den Betragtningssmaade kan være fuldstændig rigtig. Man kunde maasse sige, at det er et enestaaende Tilfælde. Nei, ingenlunde; jeg har mange paa Lager, men jeg skal, som sagt, foreløbig kun citere to. Netop for den Kommune, hvor jeg bor, er der saaledes et Reskript af 24de Januar 1821, i hvilket det udvisses, at da Sunds Raad, som i lang Tid har været vakant, uden at nogen Ansøgning om dette Embede er indkommen, skal det henlægges som Annex til Gjellerup Sogn, men rigtignok kun paa den Betingelse, at der svares 20 Ldr. Rug til Sunds Sogns Skolevæsen, hvorefter, om Noget bliver tilovers, det Overfyldende maa tilfalde Gjellerup Sogns Skolevæsen. Det er Bestemmelser, som vi nyde godt af den Dag i Dag i de paagjældende Kommuner. Noget Lignende er foregaaet flere Steder paa Lolland, men jeg skal lade mig nøie med, hvad jeg her har anført. Mig forekommer det altsaa, at den ærede Minister er bleven altsaa ikke saa lidt mer præstelig findet end vore Enevoldstonger eller den enevældige Statsmagt har været, thi deres Begreb om, hvad der hører til kirkelige Formaal, har dog været ikke saa lidt mer omfattende end den ærede Ministers. Den ærede Minister synes ogsaa at være bleven bange for sig selv og sit eget Lovforslag i Retning af at være gaaet altfor vidt i sine Indrømmelser overfor Lovgivningsmagten. Hans oprindelige § 1 Lød nemlig saaledes: „De Midler, der nu ere henlagte til Folketjerkens Understøttelse, skulle i Fremtiden, overensstemmende med de nedenfor givne Regler, inddrages under den Lovgivende Magts Raadighed“; men i det andet Thing gjorde man ham opmærksom paa, at det var en farlig Paragraf, og strax var han villig til at gaa ind paa Indrømmelser, idet Paragrafen kom til at lyde saaledes: „De Midler, som nu ere henlagte til Folketjerkens Understøttelse, skulle overensstemmende med de nedenfor angivne Regler inddrages i en folkekirkeligt Fond.“ Det er forskjelligt fra at overgive Midlerne til Lovgivningsmagten. Da en høitæret Landssthingsmand havde gjort opmærksom paa, at han netop satte megen Pris paa Ministerens oprindelige Paragraf og da særligt, naar Fonden kunde blive henlagt under Finansministeren, blev den høitagtede Minister i høi Grad forstrækket, og saae strax, at der i hans egen Paragraf laa noget meget farligt. Han var derfor ogsaa meget villig til at stryge det formentlig farlige som „overflødig“, idet det jo, som det hed, „fulgte af sig selv“, at Midlerne maatte ligge under Lovgivningsmagten. Kunde imidlertid Andre have Fornøielse af, at det stod der, ser jeg ikke, hvorfor det ikke ogsaa kunde blive staaende. Jeg tror nu fuldstændigt paa den nuværende høitagtede Ministers Loyalitet. Han har engang sagt her: Naar jeg forlanger Penge til en Bygning, og de ikke flaa til, kommer jeg med en ny Begjæring inden jeg bygger videre

eller overhovedet bygger,“ og jeg tror, som sagt, fuldstændig paa ham. Men om ogsaa den nuværende ærede Kultusminister er en god Regnskabsfører, saa have vi dog Exempler paa, at ikke alle Kultusministere ere det, og jeg stoler fuldt saa godt paa, at Finansministeren vil være det. Men jeg skal forlade den folkekirkelige Fond, som det nu hedder; før hed det „Fonden til kirkelige Formaal“ og det var i mine Tanker et meget bedre Udtryk, men det er som om Ministeren er er bleven bange for, at dette var et for vidt Begreb. Man har gjort ham opmærksom paa, at „folkekirkeligt Fond“ er et meget snevære Begreb, og strax have vi Retræten. Jeg skal nu vende mig til den anden Del af Lovforslaget, nemlig til selve Lønningerne og hvad dermed staaer i Forbindelse. Unegteligt er det det Punkt, jeg vil udtale mig ubørligt om, da et Naavn ikke for mig har saa meget at sige som det, der knytter sig til Navnet. Nu vil jeg ikke „forsærde“ Nogen, saaledes som man har sagt i det andet Thing. Jeg vil strax sige, at jeg har ikke til Formaal at „plyndre Kirken“. Selv om jeg havde Magt dertil, vilde jeg mangle Willien. Jeg vil ikke tage noget af, hvad der er henlagt til de saakaldte kirkelige Formaal, men jeg skal strax komme til, hvad jeg fortaar ved „kirkelige Formaal“, og det er maasse noget Andet end, hvad Andre forstaaer derved, saaledes som jeg allerede har antydte. Ser man paa de Lønninger, her ere foreslaaede, vil man finde, at de beløbe sig til over 4 Millioner Kroner, og det Æneste vi faar ud af den store Kapital af 100 Millioner, som saaledes henlægges eller har været henlagt til Præstefabets Lønning, er fremdeles kun dette, at faae 900 Præster Lønnede. Det er et tarveligt, et meget tarveligt Resultat, som vi faae ud deraf. Den meget ærede Minister siger i sine Motiver, at han til Grund for sit Forslag har lagt Forslag, der ere blevene vedtagne i dette Thing, rigtignok med enkelte Undtagelser; jeg kan tilføie, at disse Undtagelser ere rigtignok saa store og glimrende, om jeg maa bruge det Udtryk, at det næsten ser ud, som om Alt, hvad der har været til Præsternes Fordel er blevet taget ud af Folkethingets Forslag og sat ind i Ministerens, medens Alt, hvad der i Folkethingets Forslag har været i Præsternes Disfavør, klogelig er blevet udeladt af Ministerens Forslag. Saaledes tager det sig ud for mig. Jeg skal nærmere paavise det, og som et vigtigt Punkt i denne Bevisførelse skal jeg nævne, at medens Lønningerne ifølge Ministerens Forslag beløbe sig til ialt 4 Millioner Kroner, saa vare de efter Folkethingets Forslag kun 3 Millioner. Man vilde maasse her have været villig til at gaa noget højere, men der er dog et meget langt Spring mellem 4 Millioner og 3 Millioner. Den ærede Ministers Forslag har, som sagt, kun havt dette ene Formaal at lønne Præsterne. Det andet Thing har ud-